

Interessepolitisk program 2026-2028

Vedtatt av landsmøte den 31.mai 2026

Interessepolitisk program for 2026-2028

1.0 Innledning

«CP-foreningens overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for mennesker med cerebral parese og andre lignende nevrologiske diagnoser. CP-foreningen vil motarbeide alle former for diskriminering av funksjonshemmede og krever anerkjennelse av alle menneskers likeverd, like rettigheter og like muligheter.»

Ifølge formålsparagrafen til CP-foreningen er foreningens viktigste oppgave å arbeide for samfunnsmessig likestilling og deltagelse for personer med CP og lignende nevrologiske diagnoser. For å oppnå dette har CP-foreningen utarbeidet et interessepolitisk program og en organisatorisk strategi. Dette er CP-foreningens interessepolitiske program for 2026-2028.

Kapittelinnledning:

Kap. 1: Innledning

Kap. 2: Likestilling, deltagelse og rettigheter

Kap. 3: Oppvekst, skole og utdanning

Kap. 4: Arbeid og levekår

Kap. 5: Fritid og ferie

Kap. 6: Bolig

Kap. 7: Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Kap. 8: Pårørendepolitikk

Kap. 9: Eldrepolitikk

Kap. 10: Helse og omsorg

Kap. 11: Tilgjengelighet, teknologi, hjelpemidler og transport

2.0 Likestilling, deltagelse og rettigheter

CP-foreningen arbeider for likestilling, deltakelse og antidiskriminering.

Personer med CP møter fortsatt fordommer, manglende kunnskap og utestengelse fra sentrale samfunnsarenaer. Dette er urettferdigheter vi vil synliggjøre og aktivt motarbeide. Nedsatt funksjonsevne er et diskrimineringsgrunnlag på linje med kjønn, etnisitet, tro- og livssyn og seksuell orientering.

I desember 2025 vedtok Stortinget at FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal innarbeides i norsk menneskerettslov. Det innebærer at CRPD går foran annen norsk lov ved motstrid, og at lovverket kan prøves ut for domstolene. Dette er et viktig gjennombrudd, men vi vil fortsette kampen for at inkorporeringen av CRPD i lovverket skal få reelle konsekvenser i praksis, i form av økt likestilling, styrket rettssikkerhet og utvidede rettigheter for personer med CP og deres pårørende.

De siste årene har vært preget av dyrtid og et høyt kostnadsnivå, noe som i seg selv er utfordrende for personer med CP og deres pårørende. I tillegg har mange kommuner, fylkeskommuner og helseforetak har fått en dårligere økonomi og strammet inn på prioriteringene. Dette har gått utover våre grupper, og mange flere enn tidligere opplever kutt i tjenester, avslag på opphold, lange saksbehandlinger, unødvendige klagerunder og økte egenandeler.

I tillegg ser vi at retorikken rundt prioriteringer og velferdssamfunnet har hardnet til. I større grad enn tidligere erfarer vi at kostnadene og ressursbruk knyttet til personer med funksjonsnedsettelse blir problematisert, spesielt når det gjelder unge med store hjelpebehov. Personer med funksjonsnedsettelse blir omtalt som utgiftsposter på budsjettene, framfor den ressursen de er.

I mai 2025 satte regjeringen ned en kommunekommisjon. Dessverre går mange av forslagene til denne kommisjonen i retning av mindre statlig styring og mer kommunal handlefrihet og fleksibilitet. Dette er forslag som vi frykter vil gå på bekostning av den enkeltes rettigheter, medbestemmelse og valgfrihet. Dessverre vil mange av kommunekommisjonens forslag gjøre det vanskeligere å realisere CRPD.

CP-foreningen vil styrke rettighetene, framfor svekke dem. Vi vil ha mer likestilling, ikke mindre. Vi vil arbeide for et samfunn som prioriterer tilbud og tjenester for personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende, og et samfunn der alle gis mulighet til å leve mest mulig aktive, selvstendige og deltagende liv.

CP-foreningen vil arbeide for:

- å bekjempe diskriminering og sosial ekskludering på alle samfunnsområder.
- å sikre at innlemmelsen av CRPD i menneskerettighetsloven får reell og praktisk betydning.
- å styrke kunnskapen om CRPD i hele forvaltningen gjennom systematisk opplæring av ledere og ansatte.
- at hensynet til grunnleggende individuelle rettigheter settes over økonomi og kommunal handlefrihet.
- at flere fullfører utdanning og økt deltakelse i arbeidslivet for personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse.
- å etablere en mer rettferdig og helhetlig assistanseordning som gjelder på alle områder uavhengig organisering.
- at alle personer CP og lignende funksjonsnedsettelse skal ha innflytelse og medbestemmelse på hvor en skal bo, hvordan en skal bo og hvem en skal bo sammen med.
- å sikre et likeverdig helse- og tjenestetilbud gjennom implementering av retningslinjene for CP i hele landet.
- å styrke habiliterings- og rehabiliteringstilbudet i hele landet, der kvalitet og kontinuitet vektlegges foran pris og kortsiktige løsninger.
- at ASK innlemmes som språk i språkloven.
at det skal vedtas forpliktende handlingsplaner for universell utforming med tydelige tidsfrister.

3.0 Oppvekst, skole og utdanning

3.1 Oppvekst og gode overganger

Vi vil arbeide for at barn og unge med CP får en trygg og inkluderende oppvekst, med like muligheter til deltakelse. Vi vil også arbeide for at barn med CP og familiene deres får så tidlig og helhetlig oppfølging som mulig. Tidlig innsats er viktig for best mulig funksjon, utvikling og livskvalitet.

Overganger gjennom livsløpet er særlig sårbare, og vi vil bidra til bedre sammenheng og forutsigbarhet i overgangene mellom barnehage, skole, utdanning og voksenliv.

I barnehage, skole og skolefritidsordning er det nødvendig at ansatte har relevant kunnskap om CP, blant annet kognisjon, energiøkonomisering og alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK). Når det gjelder ASK vil vi jobbe for å øke kunnskapsnivået, blant annet ved å få inn ASK på pensum i en rekke fagutdanninger.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at barn med CP og familier skal få så tidlig behandling og oppfølging som mulig.
- at informasjon om CP gjøres tilgjengelig for barnehage, skoler, helsestasjoner, kommuner og andre relevante instanser.
- at overgangene møtes med tiltak som gjør det lettere for hele familien.
- at elever med CP tilbys nevropsykologisk utredning og veiledningssamtaler i forkant av skoleoverganger, som danner grunnlag for videre oppfølging
- at det tas større hensyn til barnas energibruk i barnehage, skole og ASK.
- at alle barnehager, skoler og skolefritidsordninger fungerer som reelle inkluderingsarenaer.

3.2 Barnehage

Barnehagen har stor betydning for barnets og familiens hverdag. Barn med CP skal møte trygge og kompetente voksne, og få tidlig, helhetlig og individuelt tilpasset oppfølging i samarbeid med relevante instanser.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at alle barn kan delta på lik linje i lek og læring
- at barn med behov sikres individuell oppfølging og støtte til å utvikle sitt eget potensial.
- at barnehagepersonell har tilstrekkelig kompetanse på CP, hjelpemidler og kompenseringstiltak.
- at barn som har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) får dette, og at ansatte sikres nødvendig opplæring og kompetanse.
- at spesialpedagogikk og kunnskap om funksjonsnedsettelse styrkes i barnehagelærerutdanningen.

3.3 Grunnskole og videregående opplæring

CP-foreningen vil arbeide for en inkluderende skole der alle elever blir møtt med forventninger og gis reelle muligheter for faglig og sosial deltakelse. Mange barn og unge med CP og lignende funksjonsnedsettelse opplever fortsatt mobbing, utestengelse og mangelfull tilrettelegging. Vårt mål er at alle elever med CP skal få et likeverdig utbytte av opplæringen.

Valg av skoletilbud må ta utgangspunkt i barnets beste. For noen er nærskolen det beste alternativet, for andre et mer spesialisert tilbud. Manglende universell utforming eller ressurser skal ikke hindre elever i å gå på nærskolen. Dessverre er det fortsatt mange skolebygg og uteområder som ikke er tilgjengelige.

CP-foreningen vil styrke rettighetene til elever med CP, særlig knyttet til kvaliteten på individuelt tilrettelagt opplæring og tilpasset opplæring. Elever som benytter alternativ

og supplerende kommunikasjon (ASK) må sikres helhetlig oppfølging gjennom hele utdanningsløpet.

Brudd på opplæringsloven skjer for ofte uten konsekvenser. Statsforvalteren må derfor få sterkere virkemidler og sanksjonsmuligheter. Dårlig kommuneøkonomi kan ikke aksepteres som begrunnelse for manglende oppfølging eller rettighetsbrudd.

Flere elever med funksjonsnedsettelse må få mulighet til å fullføre videregående opplæring, blant annet gjennom mer fleksible utdanningsløp, flere tilrettelagte lærlingeplasser og styrket yrkes- og studieveiledning.

CP-foreningen vil arbeide for:

- universelt tilgjengelige skolebygg, gjennom gjennomføring av Veikart for universell utforming av nærskoler innen 2030.
- å sikre elevenes rett til individuelt tilrettelagt opplæring, ASK, praktisk tilrettelegging og nødvendig assistanse.
- at ASK skal innlemmes som eget språk i språkloven.
- å få inn en ASK-språklig representant i språkrådet.
- at det blir enklere å benytte egen BPA-assistent i skolen.
- at individuelt tilrettelagt opplæring gis av personell med pedagogisk eller spesialpedagogisk kompetanse.
- å styrke pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).
- at kompetansen og laget rundt elevene og skolene styrkes, uten at ressursene til Statped som et statlig nasjonalt støttesystem svekkes.
- flere lærlingeplasser for elever med funksjonsnedsettelse.
- å styrke yrkes- og studieveiledningen for elever med funksjonsnedsettelse.
- at elevene skal informeres om tilretteleggingsmuligheter ved eksamen, og at det skal foretas en individuell vurdering av praktisk gjennomføring av eksamen i forkant av selve eksamensdagen.
at alle, også elever med utviklingshemming, skal ha en fullverdig skoledag.
- at spesialpedagogikk og kunnskap om funksjonsnedsettelse styrkes i lærerutdanningen.
- at regelverket knyttet til skolemiljø og mobbing følges opp alle berørte instanser og med tiltak som virker.
- at statsforvalter får flere virkemidler, slik at brudd på opplæringsloven faktisk får konsekvenser.

3.4 Høyere utdanning

Det er en sterk sammenheng mellom utdanningsnivå og sysselsetting for personer med funksjonsnedsettelse. Vi vil arbeide for at flere unge med CP og lignende funksjonsnedsettelse tar høyere utdanning og gjennomfører hele utdanningsløpet.

Overgangen til studielivet må bli enklere. Det er avgjørende at studenter som trenger BPA eller andre tilretteleggingstiltak får innvilget dette ved studiestart. På den måten får de bruke energien sin på studier, framfor logistiske og praktiske utfordringer. Regelverket bør endres slik at det blir enklere å ha med egne BPA-assistenten på universitet og andre studiesteder.

Vi vil også arbeide for mer universelt utformede universiteter og andre studiesteder. Det må i større grad legges til rette for at studenter med funksjonsnedsettelse kan

delta i det faglige og sosiale på lik linje med alle andre. Vi savner også en mer helhetlig tilretteleggingstjeneste og karriereveiledning.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at flere med CP skal kunne gjennomføre høyere utdanning.
- en lovfestet rett til veiledning og tilrettelegging innen høyere utdanning.
- å gjeninnføre utdanning som tiltak for ungdom under 22 år.
- at det legges til rette for tidligere opptak for studenter med funksjonsnedsettelse.
- å kunne ta færre studiepoeng pr. semester eller bruke lengre tid, uten at dette får økonomiske konsekvenser.
- at studenter skal informeres om tilretteleggingsmuligheter ved eksamen, og at det skal foretas en individuell vurdering av praktisk gjennomføring av eksamen i forkant av selve eksamensdagen.
- at det skal bli enklere for studenter å få vedtak på BPA, ved at det blant annet ikke stilles krav til bostedsadresse for å kunne søke. Behandling av BPA-saker for studenter må gå raskere.
- at alle studiesteder skal være universelt utformet (inkludert læremidler).
- at universitetene utarbeider konkrete retningslinjer for universell utforming som de ulike linjeforeningene kan benytte seg av.
- bedre tilrettelegging ved praksis, eksempelvis bør studenter med CP gis tilbud om nærpraksis.
- at det skal bli enklere for studenter med funksjonsnedsettelse å dra på utveksling til utlandet der dette er den del av studiet eller et valg i studieløpet.
- flere tilrettelagte studentboliger.
- flere tilrettelagte folkehøyskoletilbud. Tilskuddet fra NAV må også gjelde elever som har fysiske funksjonsnedsettelse.

4.0 Arbeid og levekår

4.1 Arbeid

Personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse er en viktig ressurs i arbeidslivet, men dessverre er det mange som står ufrivillig utenfor. CP-foreningen vil arbeide for at flere får delta i arbeidslivet og å beholde arbeidstilknytningen lengst mulig. Det må også bli enklere å utnytte restarbeidsevne og å kombinere arbeid og uføretrygd.

Flere arbeidsgivere må rekruttere personer med funksjonsnedsettelse. Dette krever holdningsendringer, men det må også bli enklere for arbeidsgivere å ansette, samt kunne tilby stillinger som er tilpasset personer med funksjonsnedsettelse.

NAV må organiseres og gis mer ressurser, slik at saksbehandlere blir i stand til å kunne gi en tett, individuell og riktig oppfølging til de som trenger det. Det er også viktig at personer på uføretrygd får arbeidsoppfølging dersom de har behov for det.

Funksjonsassistanse, arbeids- og utdanningsreiser og varig lønnstilskudd er viktige ordninger for å inkludere personer med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet. Dessverre ser vi at disse bevilgningene fra statsbudsjettet kan gå tomme i løpet av året. Vi vil derfor arbeide for å rettighetsfeste disse ordningene i folketrygden.

Vi vil også arbeide for å styrke ordninger som VTA og VTO (Varig tilrettelagte arbeidsplasser og varig tilrettelagte arbeidsplasser i ordinær bedrift) og Helt med. Det er også viktig at det etableres flere og mer differensierte dagtilbud utenfor det ordinære arbeidslivet.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at 5 % av nyansettelser i stat og kommune skal være personer med funksjonsnedsettelse.
- at må etableres en statlig finansieringsordning for arbeidsgivere som vil tilrettelegge egne lokaler og arbeidssystemer.
- at NAV gis tilstrekkelige med ressurser, slik at de blir i stand til å kunne gi en tett, individuell og riktig oppfølging til de som trenger det.
- at flere får raskere og nødvendig helsehjelp for å kunne stå i arbeid.
- å rettighetsfeste ordninger som funksjonsassistanse og arbeids- og utdanningsreiser i folketrygden.
- at funksjonsassistanse også omfatter praksis- og utprøvningsplasser.
- at flere får informasjon om og tilgang på varig lønnstilskudd. I noen tilfeller kan varig lønnstilskudd fungere som et alternativ til uføretrygd.
- et styrket vern i arbeidsmiljøloven for personer med funksjonsnedsettelse
- at VTA og VTO-ordningene skal videreføres og styrkes, uavhengig av hjelpebehov, og at disse ordningene skal forbli et statlig ansvar.
- å videreutvikle ordninger som Helt med.
- at kommunene stimuleres til å etablere flere, målrettede dagaktivitetstilbud tilpasset ulike funksjonsnivåer.

4.2 Økonomi og levekår

Personer med funksjonsnedsettelse har dårligere økonomiske levekår sammenlignet med befolkningen ellers, både på grunn av svakere tilknytning til arbeidslivet og merkostnader som følge av sin livssituasjon. På grunn av dyrtid og høyere levekostnader de siste årene, har mange fått ytterligere dårlig råd.

Som et resultat av dyrtid og et høyere kostnadsnivå, har også mange kommunene fått dårligere økonomi. Mange flere enn tidligere opplever et redusert velferdstilbud, økt saksbehandlingstid, unødvendige klagerunder og økte egenandeler. Dette får igjen negative konsekvenser i form av mindre deltagelse, mer isolasjon og dårligere helse og livskvalitet.

Regjeringen i dag er i stor grad opptatt av arbeidslinja. CP-foreningen støtter målsettingen om å få flere med funksjonsnedsettelse i arbeid, men ikke på bekostning av viktige inntektsordninger. Vi vil derimot arbeide for å øke de helsebaserte ytelsene som uføretrygd og arbeidsavklaringspenger.

Vi vil også styrke ordninger som virker kompenserende og reduserer de økonomiske følgene av det å ha en funksjonsnedsettelse. Vi mener også at de ulike støtteordningene og ytelsene, må sees mer i sammenheng enn de gjør i dag. Den enkelte skal ikke risikere å miste en viktig inntekt, på grunn av endringer i en annen.

Vi vil støtte opp om arbeidet med å innføre en ny tillitsreform i NAV. I denne sammenheng vil vi arbeide for at også brukerne av NAV gis mer tillit. For eksempel

opplever mange med CP eller familiene deres et altfor stort krav om dokumentasjon i de ulike søknadsprosessene.

Vi vil arbeide for at omverdenen og myndighetene i større grad enn i dag ser på uføre som en positiv ressurs i samfunnet. Uføre skal ha mulighet til å delta i arbeidslivet og det må bli enklere å bidra på andre samfunnsarenaer, som for eksempel innenfor frivilligheten og i organisasjonslivet.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at kommunene fortsatt skal prioritere tjenester og rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende.
- å senke innslagspunktet for ressurskrevende tjenester i toppfinansieringsordningen til kommunene.
- å heve minstesatsene i de helsebaserte ytelsene, som uføretrygd og arbeidsavklaringspenger.
- å bevare uføretrygd for unge under 30 år.
- at vilkåret for å få ung ufør-ordningen endres, slik at alle, uansett grad av CP-diagnose og som kvalifiserer for uføretrygd, får innvilget denne ordningen.
- at alle som ønsker det får en individuell arbeidsevnevurdering.
- at de som har fått innvilget arbeidsavklaringspenger (AAP) skal beholde de til de enten er avklart til arbeid eller uføretrygd.
- at de som har fått innvilget uføretrygd skal få arbeidsoppfølging hos NAV.
- at fribeløpet i uføretrygden økes til 1 G slik stortingsvedtatt.
- at egenandelen på kommunale tjenester for personer med funksjonsnedsettelse og kroniske diagnoser holdes på et lavest mulig nivå.
- en grunn- og hjelpestøttnadsordning som faktisk dekker de ekstrautgiftene kronisk syke og funksjonshemmede har.
- at flere får innvilget bostøtte, inkludert unge uføre, og at bostøtten ikke reguleres i trappetrinn slik at ikke små eller tilfeldige inntekter resulterer i kutt som overstiger ekstraintekten (for eksempel oppmuntringslønn).
- at regjeringen følger opp stortingsmeldingen om rettigheter til utviklingshemmede.

5.0 Fritid og ferie

Vi vil arbeide for at alle med CP, uansett alder, får mulighet til ha en aktiv fritid med meningsfulle fritids- og kulturaktiviteter. Dessverre opplever vi at mange utestenges fra deltagelse på kultur-, idretts- og fritidsarenaer fordi tilbudene ikke er tilstrekkelig tilrettelagte, eller fordi de ikke har tilgang på BPA eller andre støtteordninger. Informasjon om tilgjengelighet og praktiske forhold er også for dårlig.

Vi vil også arbeide for retten til ferie. For enkelte er ferieturer nesten uopnåelig, fordi man ofte må betale lønn til personale og/eller har merkostnader ved reise og opphold. Det er også vanskelig å finne feriesteder som er tilstrekkelig tilrettelagt.

Vi opplever at mange som bor i kommunale omsorgsboliger i liten grad har tilgang på BPA og at de i stor grad er prisgitt det tjeneste- og fritidstilbudet som boligen tilbyr.

Det er også andre grupper som har utfordringer med å reise på ferie på egenhånd. Vi vil derfor arbeide for at kommunene tar større ansvar for å sikre den enkeltes muligheter til ferie, både ved tilskudd og hjelp til assistanse.

CP-foreningen vil arbeide for:

- en mer rettferdig og helhetlig assistanseordning som sikrer den enkelte mulighet til å ha en aktiv fritid.
- at den kommunale ordningen med ledsagerbevis på arrangementer, attraksjoner og offentlig transport blir lovfestet og utvidet, uten aldersbegrensning.
- universelt utformede kultur- og fritidstilbud, noe som også inkluderer flere tilrettelagte lekeplasser for barn.
- at kultur- og fritidsaktører (inkludert kirker), utbedrer informasjonen om tilgjengelighet på sine lokaler og arrangement.
- flere universelt tilrettelagte toalett med stellebenker på offentlige kultursteder.
- at flere natur og rekreasjonsområder gjøres tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse.
- styrke ordningen med aktivitetshjelpemidler for voksne over 26 år.
- flere tilrettelagte fritidsboliger.
- flere tilrettelagte turer til varmere strøk.
- at kommuner i større grad gir tilskudd til ferie for personer med store hjelpebehov.
- at hjemkommune/oppholdskommune i større grad samarbeider om ferieavvikling for personer som har hjelpebehov.

6.0 Bolig

Det må bli enklere for personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse å etablere seg på boligmarkedet. Vi vil derfor arbeide for å styrke de ulike økonomiske støtteordninger som startlån, etableringstilskudd og bostøtte, slik at flere får mulighet til eie egen bolig.

Kommunene må også sikre at det finnes trygge, tilrettelagte og rimelige boliger til leie for de som trenger det. Det er et stort problem i dag at husleiene, både i det private og kommunale markedet, inkludert omsorgsboliger, er alt for høye, målt mot den enkeltes inntekt.

CRPD er tydelige på at personer med utviklingshemming og andre funksjonsnedsettelse skal ha medbestemmelse og innflytelse på valg av bosted. Likevel tar kommunene i liten grad tar utgangspunkt i den enkeltes/de enkelte families behov, og er styrt av det boligtilbudet som allerede eksisterer. Det finnes også mange eksempler på tvangsflytting eller at unge og voksne med CP blir plassert ufrivillig på sykehjem.

Dessverre ser vi at retten til å bo er ytterligere satt under press. Kommunekommisjonen foreslår å forenkle investeringstilskuddet til omsorgsboliger, noe som innebærer å forenkle kravet størrelse og antall boenheter. Dette muliggjør at kommuner i større grad kan legge til rette for samlokalisering og store institusjoner. Dette er en utvikling som vi ikke vil tilbake til.

Vi vil også arbeide for at det må bygges flere tilrettelagte og universelt utformede boliger, og at det gis tilstrekkelige tilskudd, slik at enkeltpersoner i alle aldre og familier har råd til å tilpasse boligen sin.

CP-foreningen vil arbeide for:

- å styrke de statlige boligsosiale virkemidlene i ny sosial bolig lov.
- å styrke Husbanken og støtteordninger som startlån, etableringstilskudd og tilskudd til tilpasning. Bevilgningene bør øremerkes over statsbudsjettet, slik at kommuner fortsatt prioriterer boligsosialt arbeid.
- at den nasjonale bostøtteordningen gjennomgås, forbedres og inkluderer flere med uføretrygd.
- at den individuelle retten til bolig styrkes gjennom CRPD, slik at den enkelte sikres medbestemmelse og innflytelse i valg av bosted.
- at vi beholder dagens investeringstilskudd til omsorgsboliger og avlastningsboliger.
- at ingen med CP skal bo ufrivillig på sykehjem.
- at bofellesskap har nødvendige kvaliteter slik som tilgjengelige fellesarealer som forhindrer isolasjon.
- at det skal bli enklere for unge med CP og deres pårørende å få hjelp og veiledning i kommunene til å kunne planlegge og gjennomføre flytting og å etablere seg i egen bolig.
- at det skal bli enklere for eldre med CP å planlegge alderdommen sin og etablere seg i en trygg og tilpasset bolig.
- at det skal bli enklere for familier som har barn med CP å få støtte til tilpasning av bolig.
- at kravene til universell utforming styrkes, blant annet til areal, slik at vi får flere leiligheter som faktisk har plass til ulike tekniske hjelpemidler og nødvendig utstyr som for eksempel ladning av elektriske rullestoler.
- at det etableres flere tilgjengelige utleieboliger og leie-til-eie-løsninger.
- at de kommunale husleiene reduseres og at ordninger som «gjengs leie» avskaffes.
- at vedlikehold prioriteres i kommunale boliger.
- at personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse som bor i kommunale omsorgsboliger med personalbase, bør få innflytelse ved ansettelse av personell.
- at personell i kommunale omsorgsboliger er faglærte og får tilstrekkelig opplæring i CP, CRPD og ASK.
- at personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse som bor i kommunale omsorgsboliger med personalbase, skal få innvilget egne timer til sosiale aktiviteter/fritid/ferie. Et visst antall timer pr. uke som man kan spare i en timebank.

7.0 Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

I 2025 satte regjeringen ned et nytt ekspertutvalg som skal vurdere hvordan BPA kan innrettes for å bidra til likestilling, likeverd og samfunnsdeltagelse.

CP-foreningen mener det er på høy tid at det etableres en mer helhetlig og rettferdig BPA ordning, og som sikrer reell likestilling.

Det er betydelige forskjeller i kommunenes praktisering av BPA-ordningen, som i

tillegg er svært sårbar for svak kommuneøkonomi. CP-foreningen vil derfor arbeide for en statlig og mer forutsigbar finansiering av ordningen. Dersom BPA flyttes ut av helselovgivningen, må den enkeltes rett til nødvendig medisinsk og helsefaglig oppfølging sikres i ny lov.

Alle med assistansebehov skal ha rett til BPA, uavhengig av alder eller grad av CP. Ordningen må sikre tilstrekkelige timer og reell selvbestemmelse, samt bli enklere å videreføre ved flytting til ny kommune.

Saksbehandlingstiden må ned, unødvendige klagerunder må unngås, og vi mener det må settes en begrensning på hvor høy egenandelen på BPA skal være. Vi også arbeide for at ordningen med assistert ledelse videreføres, og at med-lederrollen styrkes.

Vi vil arbeide for økt kunnskap om BPA-ordningen og dens betydning for personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse. Analyser fra 2025 viser at ordningen er samfunnsøkonomisk lønnsom, blant annet fordi den bidrar til økt livskvalitet, bedre fysisk og psykisk helse, samt økt deltakelse i utdanning og arbeidsliv.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at retten til BPA utvides til å gjelde alle, uansett alder, som har et reelt behov for assistanse, inkludert personer med lett motorisk grad av CP.
- at overføringen av ansvaret og finansieringen av BPA overføres fra kommunene til staten.
- at det må bli enklere å beholde BPA-vedtaket ved flytting over kommunegrenser og bydeler.
- at retten til BPA ivaretas i en egen lov, men der helsehjelp og medisinsk oppfølging inkluderes for de som har behov for det.
- at det settes et nasjonalt tak på hvor mye kommuner, kan ta i egenandel på BPA og praktisk bistand.
- at BPA innvilges til elever i grunnskolen, videregående opplæring og ved høyere utdanning, herunder utveksling og studier i utlandet.
- at BPA-ordningen for studenter skal være på plass før studiestart.
- at familier i større grad gis reell valgfrihet, det vil si at de kan velge BPA framfor avlastning utenfor hjemmet dersom det er mest hensiktsmessig. En utvidet rett til SFO (4.-7.trinn) ikke skal hindre familier å få innvilget vedtak om BPA.
- at personer som bor i døgnbemannede omsorgsboliger også skal få tilgang på BPA-tjenester.
- at det blir enklere å få med BPA på reise eller ferie.
- at BPA-ordningen fortsatt skal sikre muligheten til å få assistert ledelse.
- at de som leder en BPA-ordning skal ha trygge og forutsigbare rammer. Deres rettigheter styrkes, og de skal kompenseres på en måte som står i forhold til ansvar, arbeidsomfang og belastning.
- å motivere private leverandører til å utvikle brukervennlige systemer, som tar høyde for at arbeidsledere kan ha kognitive utfordringer eller synsproblemer.
- mest mulig fleksible BPA-ordninger, uten at det går på tvers av arbeidsmiljøloven og rettigheter til de ansatte.

- at kommuner, bydeler og saksbehandlere får opplæring i CRPD og kunnskap om BPA og intensjonen med ordningen.

8.0 Pårørendepolitikk

I 2022 ble det innført en rekke nye lovbestemmelser for å sikre at barn, unge og deres familier som har behov for sammensatte tjenester, skal få et mer helhetlig og koordinert tilbud og oppfølging. Dessverre er det lite som har skjedd i praksis. Fortsatt bruker pårørende altfor mye tid og krefter på å finne informasjon, orientere seg i systemet og koordinere tjenester.

Mange familier har en stor omsorgsbyrde, og det er viktig at disse får et tilbud om avlastning. Det er også avgjørende at dette avlastningstilbudet utformes i tråd med familienes ønsker og behov, da dette varierer veldig fra familie til familie. Dessverre er det mange som ikke får et tilstrekkelig tilbud, eller blir utsatt for lange og unødvendige saksbehandlings- og klagerunder. Vi vil arbeide for at statsforvalter får større betydning i klagesaker og at de gis sanksjonsmulighet ved brudd på vedtak.

Mange pårørende med å beholde tilknytningen til arbeidslivet. Vi mener det er mulig å både arbeide for et mer inkluderende arbeidsliv og bedre kompenserende økonomiske ordninger. Det er viktig at foreldre til barn som har store omsorgsbehov ikke blir rammet økonomisk.

Flere velferdsordninger opphører i det barnet fyller 18 år, selv om ikke omsorgsbehovet har endret seg vesentlig. Vi vil derfor jobbe for å bedre støtteordningene for foreldre som har hjemmeboende barn med store hjelpebehov.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at kommunene følger opp plikten til å tilby til barnekoordinator, koordinator, individuell plan og ansvarsgruppe.
- at bevilgningene til barnekoordinatorordningen øremerkes over statsbudsjettet.
  - at avlastningstilbud, støttekontakttilbud, og tilbud om praktisk bistand tilpasses den enkeltes families reelle behov.
- at forvaltningsloven endres slik at statsforvalternes myndighet styrkes overfor kommunene.
- at pårørende kan få beholde rett på forhøyet hjelpestønad, opplæringspenger og omsorgspenger etter at barnet har fylt 18 år, dersom det er hjemmeboende og har funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom.
- at pleiepengeordningen fortsatt ivaretar familier med alvorlig syke barn.
- at arbeidsgivere fortsatt forskutterer pleiepenger.
- at omsorgsstønad rettighetsfestes, og at nasjonale retningslinjer må sikre lik tilgang til ordningen og definere en minstesats.
- at ektefelle/samboer kan få økonomisk kompensasjon for å følge nærstående med CP til sykehus og andre helsetjenester, og for å kunne gi nødvendig støtte og oppfølging i en kortere sykeperiode.
- at foreldre til barn med store hjelpebehov får tilstrekkelig oppfølging når det gjelder psykisk helse, parveiledning og hjelp til krisehåndtering.
- at søsken ivaretas og inkluderes i rollen som pårørende.
- at barn til personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse ivaretas og får tilstrekkelig veiledning i rollen som pårørende.

- at de som trenger ledsager i forbindelse med reise til behandlings- og rehabiliteringstilbud får dekket kostnaden.

9.0 Eldrepolitikk

Vi vil arbeide for en eldrepolitikk, som ivaretar behovene for personer som har levd hele livet med nedsatt funksjonsevne. Det er ikke slik at man blir «lik alle andre» når man fyller 67 år. Eldre med CP møter på andre typer utfordringer enn sine jevnaldre. Det er også viktig å ta høyde for at mange med CP får ulike typer senskader og føler på alderdommen tidligere enn funksjonsfriske.

Det er viktig at eldre i dag får bedre oppfølging i tjenesteapparatet, slik at det blir enklere å planlegge en trygg og god alderdom. Det må blant annet tilføres mer ressurser til hjemmetjenestene og ergoterapitjenesten, for å opprettholde livskvalitet og trivsel. Det er også viktig med tiltak som hindrer ensomhet og isolasjon.

Vi har for lite kunnskap om hvordan aldring med funksjonsnedsettelse gir seg utslag i forhold til helse, boforhold, deltakelse og familieliv, så vil arbeide for at det forskes mer på denne gruppa.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at kommunene i større grad planlegger og tilrettelegger for eldre som har levd med funksjonsnedsettelse.
- at det skal bli enklere for eldre med CP å få hjelp og støtte i kommunene til å kunne etablere seg i en hensiktsmessig og tilrettelagt bolig.
- at også personer med CP over 67 år skal få innvilget BPA og beholde ordningen så lenge det er hensiktsmessig for den enkelte bruker.
- at fysioterapi blir en del av den hjemmebaserte omsorgen, både i hjemmetjenesten og på sykehjem
- ulike tiltak som begrenser ensomhet og isolasjon, eksempelvis praktisk bistand, støtte til transport, mer brøyting, strøing og økt framkommelighet på vinterstid.
- bedre tilgang på psykisk helsehjelp, for å mestre de psykiske påkjenningene som økende funksjonstap kan gi.
- at primær- og spesialisthelsetjenesten har mer fokus på sammensatte utfordringer og utbedrer sine rutiner for samarbeid på tvers av profesjoner og avdelinger på sykehusene.
- å utvide støtte til tannbehandling
- behandlingsreiser til utlandet eller støtte til opphold på behandlingssteder i varmere strøk.
- at teknologien tilpasses behovene til eldre med funksjonsnedsettelse og at det i større grad tas hensyn til alle de som har vanskeligheter med å finne ut av internett, smarttelefon og nye betalingsløsninger.
- at seniorpolitikk på arbeidsplassen må ivareta særskilt personer med funksjonsnedsettelse.
- at det forskes mer på aldring og funksjonsnedsettelse, særlig senskader.
- at det forskes og informeres bedre om viktigheten av ernæring og kroppsvekt, for å opprettholde best mulig evne til bevegelse, balanse og forflytning gjennom livet.

10.0 Helse og omsorg

10.1 Spesialisthelsetjenesten

Vi vil arbeide for å styrke og videreutvikle det nevrologiske tilbudet på sykehusene. I 2024 ble det etablert en kunnskapsbasert retningslinje for diagnostisering og oppfølging av personer med CP i et livsløp. Vi vil arbeide videre for at denne retningslinjen blir implementert i alle helseforetak, og dermed sikre et mer likeverdig helsetilbud rundt om i landet.

Riksrevisjonen har i 2021 og 2023 avdekket at habiliterings- og rehabiliteringstilbudet i landet er for dårlig og vi vil arbeide for å styrke dette tilbudet, både i spesialisthelsetjenesten og i kommunene. Vi trenger nasjonale, politisk forankrede planer, som styrker og videreutvikler dette feltet, samt avklarer roller og ansvarsfordeling.

CP-foreningen vil arbeide for å styrke barnehabiliteringene (HABU) og voksenhabiliteringene (HAVO) i helseforetakene, samt overgangene mellom disse. Habiliteringstjenestene trenger både et ressursløft og statusløft, for å kunne ta imot flere pasienter og kunne gi en tilstrekkelig oppfølging.

Det er også viktig at det intensive habiliteringstilbudet styrkes for alle, uansett alder eller grad av CP. Vi vil både arbeide for å styrke intensivtilbudet i helseforetakene, samt beholde private tilbud som er viktige for våre medlemmer. Vi opplever ikke at det offentlige tilbudet er tilstrekkelig i dag.

Når det gjelder spesialisert rehabilitering, er det viktig at nye anbudskonkurranser og kontraktsinngåelser mellom ideelle og private institusjoner og de ulike helseforetakene baseres med utgangspunkt i kvalitet framfor pris.

Vi vil også arbeide for at kronikere fortsatt skal prioriteres i spesialisthelsetjenesten. CP er en kompleks diagnose som krever spesialisert og tverrfaglig oppfølging. Likevel får mange avslag på rehabiliteringsopphold, som begrunnes med at kommunene skal gi den nødvendige oppfølgingen. Dessverre opplever vi at mange kommuner ikke har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse.

Forskrifter, prioriteringsveiledere, retningslinjer og veiledere på habiliterings- og rehabiliteringsfeltet er ikke godt nok innarbeidet i praksis. Det er medvirkende til at det er for stor variasjon i tilbud og tjenester.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at CP-diagnosen kan stilles tidligere enn i dag og at innsatsen settes inn tidligere for å bevare og utvikle det motoriske og kognitive funksjonsnivået.
- at det forskes mer på CP og lignende nevrologiske diagnoser, både på årsaker og levekår.
- at retningslinjen for diagnostisering og oppfølging av personer med CP i et livsløp blir implementert i alle helseregioner.

- at det innføres et systematisk kunnskapsbasert oppfølgingsprogram for alle voksne med CP i alle helseforetak, og at det utvikles bedre overganger mellom barne- og voksenhabiliteringene.
- et tilstrekkelig tverrfaglig intensivtilbud, som også inkluderer private tilbud som har spesialisert på CP og lignende diagnoser.
- at Stortinget i løpet av 2026 behandler og vedtar nasjonale planer både for habilitering og rehabilitering for 2026-2035 og at det bevilges penger til å gjøre nødvendige løft.
- at anbudsprosessene innenfor spesialisert rehabilitering i større grad skal vektlegge kvalitet og faglig kontinuitet.
- at alle med CP, uansett alder, fortsatt skal prioriteres til å få innvilget opphold innenfor spesialisert rehabilitering, inkludert helsesportsentrene.
- at CP-diagnosen prioriteres i oppfølgingen av regjeringens hjernehelsestrategi.
- at ordningen behandlingsreiser til utlandet utvides til å inkludere CP-diagnosen og lignende diagnoser.
- en mer helhetlig tankegang omkring pasientene, der spesialist- og primærhelsetjenesten samarbeider tettere.

10.2 Primærhelsetjenesten

I tillegg til en god spesialisthelsetjeneste, er vi også avhengige av en velfungerende helsetjeneste kommunalt. Det er en utfordring at kommunene har fått mer ansvar og flere oppgaver, uten at de har fått tilstrekkelige midler og ressurser til å følge opp.

Kommunekommisjonen er satt ned for å løse utfordringer i kommunene.

Men dessverre foreslår den å fjerne kompetansekravene i helse- og omsorgstjenesten. CP-foreningen er uenig i dette, og frykter at en av konsekvensene er at det blir enda vanskeligere å få tilgang på ergoterapeut, psykolog eller andre profesjoner som er viktige i oppfølgingen av personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse.

Etter at diagnoselisten for fysioterapi har blitt avviklet, opplever mange at tilbudet har blitt dårligere og at kronikere i mindre grad blir prioritert. Vi vil derfor arbeide for å styrke fysioterapitilbudet i kommunene. Dette er viktig for å redusere smerter og styrke den enkeltes livskvalitet.

For mange med CP er fastlegeordningen viktig. Fastlegen har en viktig rolle i å henvise til spesialister, behandlings- og rehabiliteringsinstitusjoner, samt skrive erklæringer i forbindelse med søknader. Vi vil arbeide for at fastlegeordningen blir bedre tilpasset behovet til personer med CP og lignende diagnoser.

Det er viktig at alle helsetjenestene er universelt tilgjengelige, slik at personer med CP og lignende diagnoser får samme tilbud som andre, når det gjelder ulike screeningsundersøkelser, for eksempel kolesterolverdier, mammografi, gynekologi eller gastroskopi.

Arbeidet med digitalisering og teknologisk utvikling er viktig, og kan også gi nye muligheter for informasjon og beslutningsstøtte. Det er viktig at løsningene blir universelt utformet og at det gis støtte og opplæring i bruk.

CP-foreningen vil arbeide for:

- et mer likeverdig behandlings- og tjenestetilbud i kommunene.
- at kommunale tilbud videreføres etter fylte 18 år og at voksne med CP får en mer systematisk og helhetlig oppfølging.
- at det satses mer på et tverrfaglig habiliteringstilbud i kommunene (hverdagsrehabilitering).
- at kompetansekravene i helse- og omsorgstjenestene beholdes.
- at kronikere og personer med funksjonsnedsettelse får et tilstrekkelig og varig fysioterapitilbud, ved blant annet å unngå pålagte opphold i behandling over tid, og ulike kommunale prioriteringsnøkler.
- at det blir flere fysioterapeuter med kommunalt driftstilskudd.
- å styrke fastlegeordningen.
- at det etableres lærings- og mestringstilbud i alle kommuner som kan tilby trenings- og aktivitetstilbud, samt kost- og ernæringsveiledning for personer med funksjonsnedsettelse.
- at det opprettes flere tilrettelagte trenings- og fritidstilbud i kommunene.
- flere varmtvannsbasseng.
- at det tilrettelegges for palliativ behandling i bolig ved livets slutfase.

10.3 Psykisk helse

Personer med CP viser seg, ifølge forskning, å være godt representert blant de som har psykiske problemer. Vanskene ser ut til å være uavhengig av funksjonsnivå og alder.

Tilgangen til psykisk helsetjeneste må bli bedre. Vi trenger både å styrke det forebyggende arbeidet og at det skal bli enklere å få hjelp når man trenger den. Vi vil at psykiatere og psykologer i større grad enn i dag skal ha kompetanse på funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

Selv om psykisk helse og livsmestring er en del av retningslinjene for behandling og oppfølgingen av CP, ønsker vi at oppfølgingen av psykisk helse skal bli bedre innenfor habiliteringstjenesten. Både barne- og voksenhabiliteringene må gis mer ressurser, slik at den er stand til å kunne gi en mer helhetlig oppfølging. Vi opplever fortsatt at mange med CP eller ikke får tilstrekkelig hjelp og havner mellom to stoler i dagens oppfølgingstilbud.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at tilgangen til psykisk helsetjeneste blir enklere i dag.
- at psykisk helse blir en del av den systematiske oppfølgingen både for barn og for voksne med CP.
- at kommuner og helseforetak som utlyser hjemler for psykologspesialist sørger for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å imøtekomme behov hos personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.
- at kommunene gir et tilbud om samtalegrupper/møteplasser for dem som vil snakke om temaer innenfor psykisk helse, fortrinnsvis gjennom lærings- og mestringssentrene.

11.0 Tilgjengelighet, teknologi, hjelpemidler og transport

11.1 Universell utforming og ny teknologi

Det haster med å gjøre offentlige bygg, utemiljøer, transportsystemer og IKT-løsninger universelt utformet. For å sikre framdrift må det lages forpliktende planer, settes konkrete tidsfrister og gis de nødvendige økonomiske bevilgninger. Vi vil også arbeide for at personer med CP kan ta del i den nye teknologiske utviklingen på lik linje med alle andre. Det er en stor utfordring i dag at mange personer med CP ikke får tilgang til digitale tjenester, som for eksempel Bank-ID.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at regjeringens helhetlige strategiplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse sørger for en forpliktende framdriftsplan for å gjøre Norge universelt utformet.
- at alle skoler og skolefritidsordninger skal være tilgjengelige, gjennom at «Veikart for universell utforming av nærskoler» blir gjennomført innen 2030.
- at det settes av betydelige midler til universell utforming av eksisterende bygg og at det etableres en ordning med tilpasningstilskudd for offentlige bygg.
- at andelen boliger med tilgjengelighetsstandard økes.
- at nye digitale plattformer blir universelt tilgjengelige.
- å erstatte vergemålsloven med en lov om beslutningstøtte.
- at personer som trenger bistand også får tilgang på Bank-ID.
- at sanseforsterkende teknologi blir utviklet og tatt i bruk, ved blant å etterspørre teknologiprojekter som kan bedre levekårene for personer med CP.

11.2 Hjelpemidler og transport

Ulike tilretteleggingsordninger og hjelpemidler er helt essensielt for personer med CP og andre funksjonsnedsettelse for å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Det er derfor viktig å beholde den statlige finansierte hjelpemiddelordningen, der de individuelle rettighetene er forankret i folketrygden.

Gode transportløsninger er viktig. I tillegg til å arbeide for en mer tilrettelagt kollektivtrafikk, vil vi også arbeide for bedre skyss- og transportløsninger, gode bilordninger og bedre parkeringsløsninger.

CP-foreningen vil arbeide for:

- at dagens hjelpemiddelordning opprettholdes som en statlig finansiert ordning, hjemlet i folketrygden og med faglig forankring i hjelpemiddelsentralene.
- at kollektivtrafikk prioriteres med tanke på både tilgjengelige transportmidler og holdeplasser.
- at ordningen med tilskudd til gruppe 1 bil utvides til å omfatte personer som har behov for bil for utføre dagliglivets funksjoner for å hindre en isolert tilværelse. Dette inkluderer også de som ikke er i arbeid eller utdanning.
- at ordningen med tilskudd til gruppe 2 bil forenkles og at leveringstiden går ned. Behovet for hjelpemidler bør ha større betydning.
- at gjenanskaffelsestida for bil reduseres.
- at man i større grad samordner ulike innvilgede transportstøtteordningene slik at det blir mindre tungvint og mer fleksibelt for den enkelte bruker.

- en nasjonal TT-ordning.
- at service og kvalitet ligger inne som kriterier i anbudsprosessene rundt TT-ordningen.
- at de som har behov for det får innvilget og å beholde HC-parkeringskort og ledsagerbevis.